

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

вул. Липська, 16, м. Київ, 01021, тел. (044) 253-15-63, факс (044) 254-05-85,
e-mail: uinp@memory.gov.ua, <https://uinp.gov.ua>, код ЄДРПОУ 39389301

№ _____
На № _____ від _____

Володимирецька селищна рада
Рівненської області
mail@volodselrada.gov.ua

До Українського інституту національної пам'яті надійшло звернення громадян щодо не перейменування Володимирецькою селищною радою Рівненської області топонімів «1 Травня», «1-го Травня» та «Першотравнева». У межах компетенції повідомляємо таке.

Український інститут національної пам'яті (далі – Інститут) відповідно до Положення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.11.2014 р. № 684, є центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері відновлення та збереження національної пам'яті Українського народу. Згідно з пунктом 2 зазначеного Положення Інститут у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства. Відповідно до частини 2 статті 6 Закону України «Про засудження та заборону пропаганди імперської політики в Україні і деколонізацію топонімів», підпункту 17-3 пункту 4 Положення про Український інститут національної пам'яті, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.11.2014 № 684 «Деякі питання Українського інституту національної пам'яті», Інститут як центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері відновлення та збереження національної пам'яті Українського народу, надає роз'яснення та рекомендації щодо реалізації норм цього Закону.

Відповідно до пункту 2 частини 1 статті 2 Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімів» (далі – Закон), російська імперська політика (російська колоніальна політика) – система заходів, що здійснювалися органами управління, збройними формуваннями, політичними партіями, недержавними організаціями, установами, підприємствами, групами чи

Документ СЕД АСКОД, УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ
№ 1745/2.2-12-25 від 28.07.2025
Сертифікат [5E984D526F82F38F040000004AA7D40167B76F06](#)
Підписувач [АЛФЬОРОВ ОЛЕКСАНДР АНАТОЛІЙОВИЧ](#)
Дійсний з 03.07.2025 16:24:54 по 03.07.2026 23:59:59

окремими громадянами (підданими), зокрема Російської Соціалістичної Федеративної Радянської Республіки, Російської Радянської Федеративної Соціалістичної Республіки, Союзу Радянських Соціалістичних Республік, спрямованих на підкорення, експлуатацію, асиміляцію Українського народу. Згідно з підпунктом «є» пункту 4 частини першої статті 2 Закону, символіка російської імперської політики – символіка, що включає, зокрема, об'єкти топонімії населених пунктів, яким присвоєні назви подій, пов'язаних із реалізацією російської імперської політики, назви російських міст та інших географічних, історичних та культурних об'єктів Російської Федерації, що не пов'язані безпосередньо із захистом політичних, економічних, культурних прав Українського народу, розвитком української національної державності, науки, культури або з культурою поневолених народів Російської Федерації.

Звертаємо увагу, що після Жовтневого перевороту 1917 року та встановлення радянської влади на території України 1 травня стало одним із головних у пантеоні більшовицьких свят, відтак його «вшанування» набуло політичного та ідеолого-пропагандистського характеру. Скажімо, Декретом Ради народних комісарів РСФРР від 14 квітня 1918 р. «Особливій Комісії із народних комісарів просвіти і майна республіки ... доручається невідкладно підготувати декорування міста в день 1-го травня та заміну написів, емблем, назв вулиць, гербів і т. п. новими, що відображають ідеї й почуття революційної трудової Росії». Саме свято 1 травня було закріплено в Кодексі законів про працю та отримало назву День Інтернаціоналу. Згодом назва цього свята змінювалася відповідно до політичної кон'юнктури: Свято міжнародної солідарності пролетаріату (з 1930 р.), Бойове свято міжнародного пролетаріату (з 1943 р.), День всесвітнього свята трудящих (з 1946 р.), День міжнародної солідарності трудящих (1970-1991 рр.). Після встановлення радянської влади, зокрема й на території України, масштабні перейменування на честь «пролетарського» свята стали яскравим прикладом масової ідеологічної топонімії номінації, спрямованої на глорифікацію пролетаріату як гегемона класової боротьби, рушійної сили Жовтневого перевороту 1917 р. та майбутньої «світової революції», а гасло «Пролетарі всіх країн, єднайтеся!» стало незмінним елементом державного герба СРСР та союзних радянських республік.

З урахуванням викладеного вище, назви об'єктів топонімії «1 Травня», «1-го Травня» та «Першотравнева» пов'язані з реалізацією російської імперської політики (встановленням радянської влади на території України), відтак належать до символіки російської імперської політики та **підлягають обов'язковому перейменуванню**. У цьому зв'язку звертаємо увагу, що перейменування об'єктів топонімії, що містять символіку російської імперської політики є обов'язком, а не правом органів місцевого самоврядування, відтак предметом громадського обговорення має бути напрацювання пропозиції нової назви для перейменування об'єкту топонімії,

що належить до символіки російської імперської політики, а не доцільність або недоцільність його перейменування.

Додатково інформуємо, що Експертною комісією Українського інституту національної пам'яті з питань визначення належності об'єктів до символіки російської імперської політики ухвалено фаховий висновок щодо належності назв населених пунктів, у яких використано радянську ідеологему «1-ше травня» (рос. «1-е мая»), до символіки російської імперської політики (висновок доступний до перегляду/завантаження на сайті Інституту за посиланням: <https://uinp.gov.ua/dekomunizaciya-ta-reabilitaciya/ekspertna-komisiya-uinp/fahovi-vysnovky-ekspertnoyi-komisiyi/1-she-travnja-ros-1-e-maya>).

Зі свого боку, Інститут рекомендує у ході роботи з перейменування об'єктів топонімії першочергово увічнювати назви, пов'язані з розвитком української державності та утвердженням незалежності, а також гідно вшанувати пам'ять учасників національно-визвольної боротьби у ХХ ст., зокрема діячів Української революції 1917–1921 років, героїв Небесної Сотні та воїнів, які загинули в боях за суверенітет і територіальну цілісність України при відбитті російської збройної агресії, що триває з 2014 року, присвоївши їх імена об'єктам топонімії населених пунктів. З огляду на це, при ухваленні рішення щодо перейменування топонімів «1 Травня», «1-го Травня» та «Першотравнева» Інститут рекомендує Володимирецькій селищній раді керуватися вимогами Законів України «Про географічні назви», «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», «Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у ХХ столітті», «Про порядок присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій», Указом Президента України від 22 січня 2016 року № 17/2016 «Про заходи з відзначення 100-річчя подій Української революції 1917–1921 років», а також розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 січня 2021 р. № 37-р «Про заходи з увічнення пам'яті захисників України на період до 2025 року», яким затверджено План заходів з увічнення пам'яті захисників України, пунктом 2.1 якого передбачено увічнення пам'яті захисників України шляхом найменування (перейменування) на їх честь площ, вулиць, провулків тощо.

Про розгляд цього листа та ухвалене Володимирецькою селищною радою рішення пропонуємо проінформувати Інститут у місячний строк.

Голова

Олександр АЛФЬОРОВ

Богдан Короленко (044) 290 25 89

Документ СЕД АСКОД, УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ
№ 1745/2.2-12-25 від 28.07.2025
Сертифікат 5E984D526F82F38F040000004AA7D40167B76F06
Підписувач АЛФЬОРОВ ОЛЕКСАНДР АНАТОЛІЙОВИЧ
Дійсний з 03.07.2025 16:24:54 по 03.07.2026 23:59:59